

Het lef!

Geplaatst op 26 januari 2023

Lef voor vroegtijdig en onafhankelijk clientperspectief, dat is pas waardevol ?

Ik ben in gesprek met een collega, ervaringsdeskundige, cliëntenraadslid en expert op verschillende thema's, Henk. Henk Smets heeft jarenlange ervaring in de medezeggenschap en met mijn toch bijna 14 jaar houden we elkaars ervaringen eens tegen het licht. De herkenning en inzichten die wij deelden, wil ik hier graag delen. Ik denk dat die inzichten herkenbaar zullen zijn maar ook kunnen helpen om cliëntenraden in het land die focus te helpen behouden die ze verdienen, namelijk de cliënt.

Er zijn zoveel verschillende soorten cliëntenraden in het land, afhankelijk van hoe de raad van bestuur erin staat, wat de cliëntenraad wil bereiken, of het lukt om familie en cliënten mee te krijgen in medezeggenschap. En het ene is niet goed, het ander is niet slecht. Maar een echte valkuil is dat raden zich niet bezighouden met de (leef)wereld van de cliënt, maar verstrikt raken in de systeemwereld van de organisatie en de zorgsector.

Het is essentieel om vanuit het cliëntperspectief met een onafhankelijke blik vroegtijdig betrokken te worden bij alles wat de cliënt raakt. Dus niet achteraf meelezen met een plan en dan al dan niet advies geven. Maar van meet af aan op de hoogte zijn en onderdeel van het gesprek. Vanuit die betrokkenheid kan een cliëntenraad dan inschatten en besluiten of het nodig is om er vanuit de medezeggenschap aandacht te richten. In de medezeggenschap gaat het namelijk om keuzes maken, waar je op inzet om het samen met de organisatie zo goed mogelijk voor de cliënten maken. Je moet niet alles aanpakken wat je aankan pakken omdat het in een wet staat. Je moet weten wat er voor de cliënten belangrijk is en daar samen met de organisatie op inzetten. En wetgeving is dan een stok achter de deur, dat jij als cliëntenraad die positie hebt. Maar die wetgeving, het systeem is natuurlijk niet het doel. Het welzijn van de mensen die onderhevig zijn aan het systeem. Dat is het doel. Daar werk je samen met iedereen aan. Met de medewerkers, met de vrijwilligers, met het bestuur en natuurlijk met de cliënt en de familie samen. Medezeggenschap is dus ook echt kiezen wat je niet doet.

Cliëntenraden ervaren dat zij overvraagd worden. Het risico is zo dat je meegesleurd wordt in het systeem, de structuren en het daarbij behorende papierwerk van de organisatie. En hoewel je dat natuurlijk niet helemaal los kan laten moeten we ons als medezeggenschap voor cliënten ook vasthouden aan dat cliëntperspectief. Medezeggenschap gaat niet over controle of wantrouwen. Het gaat om mensen, om ervaringen.

We herinneren ons het verhaal van Yvonne Van Gilse, de grondlegger van onze visie op de waardevolle zorg. Een verhaal waarbij haar ouders, nieuw woonachtig in een verzorgingshuis, heel verschillende ervaringen hebben in hun rol en welzijn in hun nieuwe huis. Een nieuwe omgeving waarin in elk geval de moeder van Yvonne niet meer dat kon doen wat zij als vanzelf altijd deed. Pas toen iemand samen met de familie het lef toonde om deze mevrouw, als cliënt met zorgvraag, in haar nieuwe context gastvrouw te laten zijn voor de anderen om haar heen, kwam zij weer in haar kracht en kon zij zichzelf ook weer laten zien.

Henk en ik wensen iedereen lef. Een cultuur van lef, om met elkaar vanuit verschillende perspectieven, de cliëntenraad van uit het cliëntperspectief, te kijken naar wat er echt nodig is. Naar hoe je vooraf samen het gesprek hebt en dan kijkt wat je aanpakt en wat je niet hoeft aan te pakken. En ook vooral niet het systeem ons te laten verlokken dingen te doen die bij het systeem horen maar die niet bij mensen horen. Heb lef zoals de organisaties in radicale vernieuwing. Heb lef zoals het team van moeder van Gilse. Heb lef en laat je hart spreken. Durf nee te zeggen tegen het systeem, durf anders te onderzoeken. Deel ervaringen, vertel verhalen, neem elkaar mee en sta zo samen op voor elkaar, als CR, als team, als familie als cliënt. Samen waardevolle zorg!

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#)